

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Parlementaire pers behoeft dringend zelfreflectie [2]

Nee, kijkers waarderen de PowNed-journalistiek

door *Jos Heymans*

De auteur is voorzitter van de Parlementaire Pers Vereniging en politiek verslaggever van *RTL Nieuws*.

De waardering voor journalistiek werk is sterk persoonsgebonden, net als de appreciatie voor andere uitingen, zoals sport, kunst en informatievoorziening. De een abonneert zich op het dagblad dat vooral nieuws brengt, de ander is met name geïnteresseerd in de achtergronden en de duiding. De een wil zijn of haar mening bevestigd zien, de ander wil graag tegenargumenten horen. De een gaat voor de inhoud, de ander juist voor de vorm. Het is niet voor niets dat we in dit land een grote verscheidenheid hebben aan dag- en weekbladen en aan nieuws- en actualiteitenrubrieken. Voor elk wat wils.

Daarom ook mogen columniste Naema Tahir en haar echtgenoot Andreas Kinninging, en ongetwijfeld vele anderen, zich mateloos ergeren aan Rutger Castricum van tv-zender PowNed, die op een andere manier aandacht besteedt aan gebeurtenissen in de Tweede Kamer dan het merendeel van de parlementaire verslaggevers. Waar Castricum meer belangstelling lijkt te hebben voor het parlement als theater, als een vorm van entertain-

ment, kiezen anderen voor de inhoud. Het een is niet beter of slechter dan het ander; dat waardeoordeel is aan de consument van het nieuws. Het staat in ieder geval onomstotelijk vast – zo geven oplage- en kijkcijfers aan – dat voor beide vormen van journalistiek belangstelling bestaat.

* * *

Tijden veranderen, omgangsvormen wijzigen. Zo zit de maatschappij nu eenmaal in elkaar. Gezagsdragers worden op een andere manier bejegend dan dertig jaar geleden; politici spelen vaker de man dan de bal. Respect lijkt soms ver te zoeken. Dat mag je betrouwen, ongehoord vinden, verwerpen zelfs. Je mag je inspannen om normen en waarden weer aan de man te brengen, zoals Balkenende deed met de – stilistisch kromme – slagzin ‘fatsoen moet je doen’.

Maar de oproep van het echtpaar om ‘onfatsoenlijke journalisten’ van het Binnenhof te verwijderen, gaat mij te ver. Om te beginnen dienen verslaggevers nergens verwijderd te worden. In een democratische rechtsstaat moeten zij in alle vrijheid kunnen waarnemen, verslag kunnen doen van gebeurtenissen die naar het oordeel van de journalist nieuwswaardig zijn. Dat zullen Tahir en Kinninging niet tegenspreken; persbreidel is ook niet wat zij be-

ogen, althans dat hoop ik. Maar zij voegen wel een voorwaarde aan de journalistieke vrijheid toe: de journalist moet fatsoenlijk zijn.

Waarom fatsoen een voorwaarde moet zijn, maken zij niet duidelijk. Je kunt ook een net pak, gekamde haren, een stropdas en ge-poetste schoenen als voorwaarden stellen. Het biedt geen enkele garantie dat een jour-

Een net pak, gekamde haren, een stropdas en ge-poetste schoenen bieden geen enkele garantie dat een journalist goed is in zijn vak

nalist ook goed is in zijn vak. En daar moet het toch om gaan, om kundige, betrouwbare verslaggeving.

Maar als je fatsoen toch als voorwaarde wilt stellen, wat zijn dan de objectieve criteria om te beoordelen of een journalist daaraan voldoet? Is een kritische vragensteller per definitie onfatsoenlijk? Of is een verslaggever die een bewindspersoon aanspreekt met excellentie en – zoals in de jaren vijftig gebruikelijk was – ter begroeting zijn hoed afneemt, per definitie wel fatsoenlijk? Het lijkt me een onmogelijke opgave om criteria vast te stellen die algemeen aanvaard worden.

En wie bepaalt vervolgens of een journalist fatsoenlijk is? Met andere woorden: wie is de fatsoenspolitie? Is dat de beroepsgroep zelf, bijvoorbeeld de Raad voor de Journalistiek?

Of de voorzitter van de Tweede Kamer, die de accreditaties verleent om in het Kamergebouw verslag te kunnen doen? Ook hier lijkt me dat niemand zich geroepen voelt dit oordeel te vellen. Je zou het ook allemaal niet moeten willen.

Maar laat ik niet ingaan op de details; dat zou de indruk kunnen wekken dat ik enig begrip heb voor het voorstel van Tahir en Kinneging. Dat heb ik in het geheel niet. En al helemaal niet voor het absurde idee van Kinneging om televisie überhaupt van het Binnenhof te weren. Wie zich ergert aan een bepaalde vorm van verslaggeving, doet de krant de deur uit of zapt naar een ander tv-kanaal. Wie niet met een journalist wil spreken, zegt dat gewoon of doet de deur dicht.

* * *

Dat neemt niet weg dat de journalist verplicht is zichzelf voortdurend een spiegel voor te houden en zich moet afvragen of de middelen die hij gebruikt om zijn werk goed te doen nog steeds de juiste zijn. Doet hij dat niet, dan snijdt hij zich uiteindelijk in z'n vingers. De lezers, luisteraars en kijkers haken vanzelf af. Daar hebben wij, journalisten, de hulp van de kruistocht van Tahir en Kinneging niet voor nodig.

Tahir en Kinneging mogen hun persoonlijke mening hebben, deze uitdragen en proberen zieltjes te winnen voor hun standpunt. Maar wat ze niet zouden moeten doen, is hun mening opdringen en voor een ander bepalen wat goed of niet goed is.